

ПРОЕКТ!

МОТИВИ

към проект на Закон за изменение и допълнение на Търговския закон

Свободата на установяване е един от основните принципи на правото на Европейския съюз (ЕС). По силата на член 49, втора алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз („ДФЕС“) във връзка с член 54 от ДФЕС свободата на установяване на дружествата включва, наред с другото, правото да се създават и ръководят такива дружества при условията, определени от законодателството на държавата членка на установяване. В съдебната практика на Съда на Европейския съюз свободата на установяване се тълкува в смисъл, че включва правото на дружество, създадено в съответствие със законодателството на държава членка, да се преобразува в дружество, регулирано от законодателството на друга държава членка, стига да са изпълнени условията, предвидени в законодателството на тази друга държава членка, и по-специално установеният от нея критерий за привързване на дружествата с националния ѝ правопорядък. Развитието на съдебната практика разкри нови възможности пред дружествата на вътрешния пазар за стимулиране на икономическия растеж, ефективната конкуренция и производителността.

Директива (ЕС) 2017/1132 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 година относно някои аспекти на дружественото право (ОВ, L 169/46 от 30 юни 2017 г.) урежда презграничните сливания на капиталовите дружества от държави членки, но прилагането на създадените на нейна основа правила показва необходимост от изменение и допълнение, с оглед подобряване на функционирането на вътрешния пазар. Чрез Директива 2019/2121 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 година за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 във връзка с презграничните преобразувания, сливания и разделяния (ОВ, L 321/1 от 12 декември 2019 г.) (Директива 2019/2121) се въвеждат изменения и допълнения на правилата за презгранични сливания, създава се нова уредба за презграничните разделяния, както и за презграничните преобразувания. В резултат от презграничното преобразуване едно дружество преобразува правната форма, под която е регистрирано в изходната държава членка, в правна форма на дружество от държавата членка по местоназначение и прехвърля поне седалището си, като запазва своята правосубектност.

Постигането на целта за вътрешен пазар без вътрешни граници за дружествата се съобразява с други цели на европейската интеграция - социалната закрила, съгласно посоченото в член 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) и в член 9 от ДФЕС, както и насърчаването на социалния диалог, съгласно посоченото в член 151 и в член 152 от ДФЕС. Правата на дружествата да се преобразуват, да се сливат и да се разделят презгранично следва да бъдат разумно балансирани със защитата на работниците и служителите, кредиторите, съдружниците и акционерите в преобразуващите се дружества. За да се гарантира ефективен предварителен контрол на презграничните операции, Директива 2019/2121 въвежда изискване за предварителен контрол за законосъобразност на презграничната операция - преобразуване, сливане или разделяне от компетентните органи на изходната държава членка, който приключва с издаване на сертификат за законосъобразност, като условие за извършване на презграничната операция. Когато бъде установено, че презграничната операция се осъществява с цел злоупотреба или измама, водеща до или целяща избягване или заобикаляне на правото на ЕС или на националното законодателство, или за престъпни цели, не се издава сертификат. Освен с изискванията на изходната държава, презграничното преобразуване, сливане или разделяне се съобразяват

и с изискванията на държавата членка по местоназначение, в която дружеството трябва да бъде регистрирано след презграничната операция.

Действащият Търговски закон (ТЗ) урежда преобразуването с участие на дружества от държави - членки на ЕС, или от друга държава - страна по Споразумението за Европейско икономическо пространство (ЕИП), в раздел V „Преобразуване с участие на дружества от държави членки на Европейския съюз, или от друга държава – страна по Споразумението за Европейско икономическо пространство“ в глава шестнадесета „Преобразуване на търговски дружества“. Преобразуване по реда на раздел V се извършва само чрез вливане и сливане, когато поне едно от участващите в преобразуването дружества е със седалище в друга държава - членка на ЕС, или в държава - страна по Споразумението за ЕИП, и е от вид, посочен в чл. 1 от Първа директива 68/151/ЕИО на Съвета. Въведени са разпоредбите на Директива 2005/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно презграничните сливания на дружества с ограничена отговорност, която директива е отменена с Директива 2017/1132. Тъй като Директива (ЕС) 2017/1132 кодифицира съществуващо законодателство, разпоредбите на Търговския закон към момента осигуряват прилагането на Директива 2017/1132.

Предлаганите изменения и допълнения в Търговския закон създават правна уредба, съобразена с новите положения в Директива 2019/2121 и условия за постигане на ефективен вътрешен пазар без вътрешни граници за дружествата, при съобразяване на останалите цели на европейската интеграция.

Предвид сходството на правилата относно сливането, предвидени в чл. 118 – 134 от Директива 2017/1132, и на правилата относно разделянето в чл. 160а – чл. 160ф от същата директива, законопроектът предлага обща уредба на правилата за преобразуване чрез вливане, сливане, разделяне и отделяне на дружества с участие на дружества от държава членка на ЕС в раздел V „Преобразуване с участие на дружества от държави членки на Европейския съюз“. Съгласно чл. 265г, ал. 1 ТЗ, преобразуване по реда на този раздел се извършва чрез вливане, сливане, разделяне чрез учредяване, отделяне чрез учредяване или отделяне на еднолично дружество когато поне едно от участващите в преобразуването дружества е създадено в съответствие със законодателството на друга държава членка на ЕС и има седалище, централно управление или основно място на дейност в рамките на ЕС (дружество от друга държава членка) или в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство и Конфедерация Швейцария, и е от вид, посочен в Приложение II на Директива 2017/1132, а участващите в преобразуването дружества със седалище в Република България са капиталови, с изключение на инвестиционни дружества от отворен тип.

Новите правила на чл. 86а – чл. 86у от Директива 2017/1132, които се отнасят до презгранично преобразуване на дружество в дружество от друга държава членка на ЕС, са уредени в новосъздадения раздел VI „Преобразуване в дружество от друга държава членка на Европейския съюз“. Новата форма на преобразуване се отличава от уредените в раздел V поради факта, че преобразуването засяга само едно дружество, без да настъпва правопримство и уредбата следва да бъде самостоятелна.

Съобразено е изтичането на отлагателните срокове относно придобиване на земя от граждани и юридически лица от държавите – членки на ЕС, и държавите – страни по Споразумението за ЕИП. Основополагащ принцип на ЕС е свободата на движение на капитали, която обхваща и придобиването на недвижими имоти. Чл. 63 от Договора за функциониране на ЕС забранява ограниченията върху движението на капитали. Според пар. 1 от глава 3 на *Приложение VI към чл. 20 от Протокола относно условията и договореностите за приемането на Република България и Румъния в ЕС към Договора между държавите – членки на ЕС, и Република България и Румъния за присъединяването на Република България и Румъния към ЕС (ОВ, L 157 от 21 юни 2005 г.)*, „България може да запази в сила за срок от пет години от датата на присъединяване ограниченията, съществуващи в нейното законодателство към датата на подписване на Договора за

присъединяване, по отношение на придобиването на право на собственост върху земя за второ жилище от граждани на държавите членки или държавите – страни по Споразумението за ЕИП, които не пребивават в България и, от юридически лица, учредени в съответствие със законите на друга държава членка или на държава – страна по СЕИП“, а според пар. 2 – за срок от седем години ограниченията по отношение на правото на собственост върху земеделска земя, гори и горска земя. Други ограничения – за пребиваващи на територията на България, за други видове вещни права, за други видове земи и за по-дълъг срок са следователно недопустими. Аналогични са и измененията в Приложение XII към Споразумението за ЕИП, извършени със *Споразумението за участието на Република България и Румъния в ЕИП (ОВ, L 221 от 25 август 2007 г.)*. Тъй като максималният срок за допустимите ограничения е изтекъл на 01 януари 2014 г., не е възможно предвиждането, съответно запазването на разпоредби във вътрешното законодателство, които биха могли да доведат до затруднения в упражняването на правата на гражданите на ЕС. В сходен смисъл е и решението на Съда на ЕС по дело C-562/22, с което се приема за недопустимо въведено в ЗСПЗЗ ограничение на възможността за придобиване на право на собственост върху земеделски земи.

Нормите в предлагания законопроект относно трансграничните преобразувания се отнасят единствено до дружества със седалища в ЕС и ЕИП. Извън тези рамки чуждестранни физически и юридически лица не могат да придобиват право на собственост върху земя (поземлени имоти), доколкото това следва от разпоредбата на чл. 22 от Конституцията на Република България. Тези лица обаче не биха могли и да участват в презгранични преобразувания, чийто обхват е ограничен до капиталови дружества от ЕС и ЕИП.

Законодателните промени се отнасят до следните групи обществени отношения:

1. Изменение и допълнение на уредбата на презграничните сливания

Въведени са новите изисквания за оповестяване на плана за преобразуване и другите документи в презграничното сливане. Освен оповестяване на общия план, съгласно чл. 123 от Директива 2017/1132 следва се оповести и съобщение до съдружниците или акционерите, кредиторите и представителите и на работниците и служителите на сливащото се дружество, че могат да направят предложения или възражения по общия план за преобразуване не по-късно от 5 работни дни преди датата на общото събрание (чл. 265ж ТЗ).

За прилагане на чл. 124 от Директива 2017/1132, в чл. 265е ТЗ се въвеждат по-подробни правила относно съдържанието на доклада на управителния орган, както и изискване да бъде изпратен заедно с плана за преобразуване по електронен път до съдружниците или акционерите, кредиторите и представителите и на работниците и служителите на сливащото се дружество.

Измененията в чл. 265и ТЗ относно доклада на проверителя са съобразени с новите изисквания в чл. 125, параграф 3 от Директивата – да се включи становище дали паричното обезщетение в случай на напускане на съдружник или акционер, както и съотношението на замяна на дяловете или акциите, е адекватно и разумно. При оценката на паричното обезщетение проверителят взема предвид пазарната цена на дяловете или акциите на преобразуващите се дружества или стойността на имуществото на тези дружества, определена в съответствие с общоприетите методи за оценяване, като се изключи ефектът на преобразуването.

Допълнени са условията в чл. 265к ТЗ за вземане на решение за преобразуване. Освен с доклада на управителния орган и доклада на проверителя, преди да вземе решение за преобразуване общото събрание следва да се запознае предварително и постъпилите предложения и възражения на съдружниците или акционерите, кредиторите, работниците и служителите, както и със становищата на представителите на работниците и служителите.

Изискванията на новите чл. 126а „Защита на членовете“ и чл. 126б „Защита на кредиторите“ от Директива 2017/1132 са съответно въведени в чл. 265о и чл. 265п ТЗ. Съгласно новата разпоредба на чл. 265о, съдружник или акционер в преобразуващо се дружество, който е гласувал против решението за преобразуване, има право да напусне дружеството срещу парично обезщетение, ако в резултат от преобразуването придобива дялове или акции в дружество със седалище в от друга държава членка. Прекратяването на участието се извършва с нотариално заверено уведомление до дружеството, отправено най-късно до вземане на решението за преобразуване и може да се изпрати до дружеството и чрез електронна поща. Дяловете на напусналия съдружник се поемат от останалите съдружници, предлагат се на трето лице или с тях се намалява капиталът, а акциите на напусналия акционер се поемат от дружеството. Паричното обезщетение на напусналия съдружник или акционер се изплаща в срока, предвиден в плана за преобразуване, но не по-късно от два месеца след датата на преобразуването. Ако предложеното в плана парично обезщетение не е адекватно и разумно, напусналият съдружник или акционер може да поиска допълнително обезщетение до решението за преобразуване. Съдружник или акционер в преобразуващо се дружество, който не е гласувал против одобряване на общия план за преобразуване, може да поиска парично уравниване, ако приетото в плана за преобразуване съотношение на замяна не е еквивалентно. Вместо парично уравниване, на съдружника или акционера може да бъдат прехвърлени дялове или акции от капитала на приемащото или новоучреденото дружество. Искът за парично обезщетение и искът за парично уравниване се предявяват в 3-месечен срок от датата на преобразуването пред окръжния съд по седалището на преобразуващото се дружество, независимо дали ответникът има седалище в Република България.

В чл. 265п ТЗ се уреждат правилата за защита на кредиторите на преобразуващите се дружества. Кредитор, който не е удовлетворен от предложените в плана за преобразуване обезпечения и други мерки за защита на кредиторите, може в тримесечен срок от публикуване на плана да поиска изпълнение или обезпечение съобразно правата си. Ако искането не бъде удовлетворено, кредиторът има право на предпочитително удовлетворение от правата, принадлежащи на неговия длъжник, както и да поиска от съда да допусне надлежно обезпечение на вземането чрез заповест или възбрана. Съдът допуска обезпечението, ако кредиторът представи убедителни доказателства, че поради преобразуването съществува риск за удовлетворяване на вземането му. Допуснатото обезпечение поражда действие след датата на преобразуване, като срокът по чл. 390, ал. 3 от Гражданския процесуален кодекс за предявяване на иска започва да тече от датата на преобразуване. В допълнение се предвижда, че приемащото или новоучреденото дружество със седалище в Република България управлява отделно преминалото върху него имущество на всяко от преобразуващите се дружества за срок 6 месеца от момента на вписване на преобразуването. Задълженията за непогасени публични задължения и задължения в предполагаем размер, за които в хода на неприключило ревизионно производство са наложени предварителни обезпечителни мерки по чл. 121 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК) се обезпечават чрез представяне на банкова и парична гаранция по сметка на Националната агенция по приходите.

Правилата на чл. 265с ТЗ относно информиране и консултиране, както и участие на работниците и служителите в преобразуването, участието на работниците и служителите в преобразуването са приведени в съответствие с изискванията на Директивата.

Новата редакция на чл. 265л ТЗ се отнася до условията за издаване на удостоверение за законосъобразност, в съответствие с чл. 127, чл. 127а и чл. 128 от Директивата. Когато приемащото или новоучреденото дружество е от друга държава членка, управителният орган на всяко преобразуващо се дружество със седалище в Република България подава заявление до търговския регистър за издаване на удостоверение за законосъобразността на преобразуването по отношение на това дружество. Подробно са посочени необходимите документи, които се прилагат към заявлението. Удостоверението се издава след проверка

на условията за законосъобразност на преобразуването в тримесечен срок, но не по-рано от 14 дни след искането. Когато е необходимо събирането на допълнителна информация, доказателства или консултиране с други компетентни органи, срокът може да бъде удължен с още три месеца, за което заявителят се уведомява предварително. Не се издава удостоверение, когато не са приложени необходимите документи, в търговския регистър не е вписана информацията и данните относно действителните собственици на капитала на преобразуващото се дружество или бъде установено, че преобразуването се извършва за постигане на цели, забранени от законодателството на Република България или правото на ЕС.

Уредбата на вписването на преобразуването в чл. 265м ТЗ е съобразена с новите изисквания в чл. 130 от Директивата. Управителният орган на новоучреденото или приемащото дружество със седалище в Република България заявява за вписване в търговския регистър преобразуването. Към заявлението за вписване се прилагат планът за преобразуване и решенията на всички участващи в преобразуването дружества, както и удостоверенията за законосъобразност. Вписването на преобразуването се извършва по делото на приемащото, съответно новоучреденото дружество, както и по делата на преобразуващите се дружества със седалище в Република България, ако са изпълнени изискванията за закона.

Последиците на вписването са уредени в чл. 265н ТЗ. С вписване на сливането възниква новоучреденото дружество и се прекратяват едно или повече преобразуващи се дружества, като правата и задълженията им преминават върху новоучреденото дружество. С вписване на вливането се прекратяват едно или повече преобразуващи се дружества, като правата и задълженията им преминават върху приемащото дружество. Съдружниците и акционерите в преобразуващите се дружества стават съдружници или акционери в приемащото дружество, освен ако не са упражнили правото си да напуснат дружеството.

2. Създаване на правна уредба на презгранични разделяния

Изискванията, съдържащи се в членове 160а – 160ф в изменената Директива 2017/1132, са въведени систематично при разпоредбите в ТЗ, които се отнасят до презграничните преобразувания чрез вливане, тъй като имат идентично или сходно съдържание. Предвижда се, че правилата на чл. 265г – чл. 265т ТЗ се отнасят за всички форми на преобразуване – чрез вливане, сливане, разделяне или отделяне, когато поне едно от участващите в преобразуването дружества е от друга държава членка на ЕС. Общи са правилата относно приложното поле, плана за преобразуване, доклада на управителния орган, представяне на плана и доклада в търговския регистър, проверката на преобразуването и доклада на проверителя, решението за преобразуване, удостоверяването на законосъобразността на преобразуването, вписването и действието на преобразуването, защитата на съдружниците и акционерите, защитата на кредиторите, участието на работниците и служителите и т.н. Правилата, които се отнасят само до преобразуване чрез разделяне или отделяне, са изрично уредени и разграничени като специални.

По смисъла на чл. 160б, параграф 4 от Директивата, разделянето е операция, при която разделяното дружество прехвърля всички свои активи и пасиви на две или повече дружества правоприменици или прехвърля част от своите активи и пасиви на едно или повече дружества. Разпоредбата кореспондира с хипотезите на чл. 262б и чл. 262в ТЗ, които уреждат съответно разделяне и отделяне. Директива 2017/1132 не урежда презграничните разделяния, при които дадено дружество прехвърля активи и пасиви на едно или повече съществуващи дружества, тъй като такива случаи са считани за много сложни и съдържат допълнителни рискове от заобикаляне на закона. Съгласно чл. 160б, параграф 3 от Директивата „дружество правоприменик“ означава новообразувано дружество в процеса на презгранично разделяне. В съответствие с това правило, в чл. 265с, ал. 2 ТЗ се предвижда, че разделяне и отделяне по реда на раздел V може да се извърши, когато имуществото на преобразуващото се дружество преминава към новоучредени дружества.

Разпоредбата чл. 265д, ал. 4 ТЗ изисква планът за преобразуване чрез разделяне или отделяне да включва точно описание на правата и задълженията на преобразуващото се дружество и разпределението им между участващите в преобразуването дружества, включително начина на разпределение на правата и задълженията, които не са изрично разпределени, график за извършване на планираното разделяне или отделяне; разпределението на дяловете и акциите в новоучредените дружества, в преобразуващите се дружества или в двете, както и критерия за това разпределение. Това правило е важно, с оглед отговорността на правоприемниците за задълженията на преобразуващите се дружества, които се прекратяват.

Наред с останалите правила за защита на кредиторите, в съответствие с изискването на чл. 160й, параграф 2 от Директива 2017/1132, новосъздадената разпоредба на чл. 265р, ал. 3 ТЗ предвижда, че за задълженията, възникнали до датата на преобразуването, отговарят солидарно всички дружества, участващи в разделянето или отделянето, като отговорността на всяко дружество е до размера на получените от него права, освен на дружеството, на което задължението е разпределено с плана за преобразуване. Ако при разделяне едно задължение не е разпределено, за него отговарят солидарно всички новоучредени дружества и преобразуващото се дружество пропорционално на припадащата им се според плана за преобразуване чиста стойност на имуществото.

Законът урежда по различен начин действието на разделянето и отделянето. Съгласно чл. 265н, ал. 4 ТЗ, с вписване на разделянето възникват едно или повече новоучредени дружества и се прекратява преобразуващото се дружество, като правата и задълженията му преминават върху новоучредените дружества съобразно разпределението, предвидено в плана за преобразуване. Съдружниците или акционерите в преобразуващото се дружество придобиват дялове или акции в едно или повече новоучредени дружества, съобразно разпределението, предвидено в плана за преобразуване. Съгласно чл. 265н, ал. 5 ТЗ, с вписване на отделянето възникват едно или повече новоучредени дружества, като част от правата и задълженията на преобразуващото се дружество преминават върху новоучредените дружества, съобразно разпределението, предвидено в плана за преобразуване. Съдружниците или акционерите в преобразуващото се дружество придобиват дялове или акции в едно или повече новоучредени дружества, в преобразуващото се дружество или едновременно в новоучреденото или преобразуващото се дружество, съобразно разпределението, предвидено в плана за преобразуване.

3. Създаване на правна уредба на презгранични преобразувания

В съответствие изискванията на чл. 86а и следващите от Директива 2017/1132 се въвежда правна уредба на презграничните преобразувания и се създава раздел VI „Преобразуване в дружество от друга държава членка на Европейския съюз“. Този раздел урежда правилата за издаване на удостоверение за законосъобразност на преобразуване, когато капиталово дружество със седалище в Република България (преобразуващо се дружество) променя своето седалище и приема правната форма на дружество, създадено в съответствие със законодателството на друга държава членка на ЕС, със седалище, централно управление или основно място на дейност в рамките на ЕС (дружество от друга държава членка) или в друга държава – страна по Споразумението за ЕИП и Конфедерация Швейцария, и е от вида, посочен в Приложение II на Директива (ЕС) 2017/1132 (преобразувано дружество) (чл. 265т, ал. 1 ТЗ). По реда на този раздел се вписва преобразуване на дружество от друга държава членка или от друга държава – страна по Споразумението за ЕИП и Конфедерация Швейцария и от вида, посочен в Приложение II на Директива (ЕС) 2017/1132, което премества своето седалище в Република България и променя правната си форма в капиталово дружество.

Съгласно чл. 265у ТЗ, преобразуващото се дружество съставя план за преобразуване в писмена форма, който съдържа най-малко правната форма, фирмата и седалището на преобразуващото се дружество; правната форма, фирмата и седалището на преобразуваното

дружество; проектът на дружествен договор или устав на преобразуваното дружество; график за извършване на планираното преобразуване; правата, които преобразуваното дружество дава на акционерите с особени права и на притежателите на ценни книги, които не са акции; обезпечения и други мерки за защита на кредиторите; всяко преимущество, предоставено на проверителите или на членовете на управителните и контролните органи; подробна информация относно получените държавни помощи, данъчни облекчения и други форми на финансово подпомагане в Република България през последните 5 години; подробна информация за предложеното парично обезщетение на съдружниците или акционерите, които имат право напуснат дружеството, както и срока за изплащането му; влиянието на преобразуването върху заетостта; реда за определяне участието на работниците и служителите в управлението на преобразуваното дружество, ако съществува възможност за това.

Управителният орган на преобразуващото се дружество съставя писмен доклад за преобразуването, който съдържа подробна правна и икономическа обосновка на преобразуването и информация за последиците за бъдещата дейност на дружеството (чл. 265ф ТЗ). Докладът включва раздел с информация за съдружниците и акционерите относно последиците, подробна информация за предложените парични обезщетения на съдружниците или акционерите, които са гласували против решението за преобразуване и искат да напуснат дружеството, използвания метод за определяне на паричните обезщетения и др. Когато в преобразуващото се дружество или в негови дъщерни дружества има наети работници и служители, в доклада се включва раздел с информация за работниците и служителите относно последиците по отношение на трудовите правоотношения и мерките за тяхната защита и съществените промени на условията на заетост и мястото на осъществяване на дейност в резултат от презграничното преобразуване. Планът за преобразуване и докладът на управителния орган се представят за обявяване в търговския регистър не по-късно от един месец преди датата на общото събрание. Заедно с тях се обявява съобщение, че съдружниците или акционерите, кредиторите, както и работниците и служителите могат да направят предложения и възражения по плана не по-късно от 5 работни дни преди датата на общото събрание (265х ТЗ).

Планът за преобразуване се проверява от нарочен проверител, който се назначава от управителния орган на преобразуващото се дружество. Съгласно чл. 265ц ТЗ, докладът съдържа становище дали предложеното парично обезщетение в случай на напускане на съдружник или акционер, гласувал против одобряването на плана за преобразуване, е адекватно и разумно, като се изключи ефектът от преобразуването.

След като се запознае с докладите на управителния орган и на проверителя, с постъпилите предложения и възражения на акционерите или съдружниците, кредиторите и работниците и служителите, както и със становищата на представителите на работниците и служителите, общото събрание на преобразуващото се дружество със седалище в Република България взема решение за преобразуване, с което се одобрява планът за преобразуване и се приема дружествения договор или устава на преобразуваното дружество (чл. 265ч ТЗ).

Търговският регистър издава удостоверение за законосъобразността на преобразуването въз основа на заявление на управителния орган на преобразуващо се дружество със седалище в Република България, след като провери дали са налице предвидените от закона условия и ако не бъде установено, че преобразуването се извършва за постигане на цели, забранени от законодателството на Република България или правото на Европейския съюз. Условията и производството за издаване на удостоверение за законосъобразност са уредени в чл. 265ш ТЗ.

Управителният орган на преобразуващо се дружество от друга държава членка, на което е издадено удостоверение за законосъобразност, заявява за вписване в търговския регистър презграничното преобразуването чрез учредяване на ново дружество със

седалище в Република България. Към заявлението за вписване се прилагат планът за презгранично преобразуване, решението на преобразуващото дружество, удостоверението за законосъобразност, както и доказателства, че са изпълнени изискванията на българския закон относно преобразуваното дружество (чл. 265щ, ал. 1 - 3 ТЗ).

Преобразуването поражда действие от датата на преобразуване. Когато преобразуваното дружество е със седалище в Република България, датата на преобразуване е датата на вписване в търговския регистър, а когато е от друга държава членка - датата на преобразуване съгласно нейното законодателство. От датата на преобразуване правата и задълженията на преобразуваното дружество се считат права и задължения на преобразуваното дружество, което продължава да съществува като дружество от друга държава членка. Съдружниците и акционерите в преобразуващото се дружества стават съдружници или акционери в преобразуваното дружество, освен ако не са упражнили правото си да напуснат дружеството (чл. 265щ ТЗ).

В чл. 265ю е уредена защитата на съдружниците и акционерите в преобразуващото се дружество. Ако съдружник или акционер не е съгласен с решението за преобразуване, той може да напусне дружеството с нотариално заверено уведомление срещу парично обезщетение, съответно на стойността на дяловете или акциите, които е притежавал. В случай че паричното обезщетение не е адекватно и разумно, може да поиска допълнително обезщетение до вземане на решението за преобразуване. Предвидена е възможност за предявяване на иск изплащане на обезщетенията пред окръжния съд по седалището на преобразуващото се дружество в Република България.

Кредиторите на преобразуващото се дружество със седалище в Република България имат право да получат гаранции и мерки за защита на своите вземания, съобразно предложеното в плана за преобразуване. Ако кредиторът не е удовлетворен от предложените гаранции и мерки, може в 3-месечен срок от публикуване на плана да поиска изпълнение или обезпечение съобразно правата си, включително по реда на чл. 390, ал. 3 от Гражданския процесуален кодекс. В 2-годишен срок от преобразуването, кредиторът може да предяви иск срещу преобразуваното дружество пред окръжния съд по седалището на преобразуващото се дружество в Република България, наред с другите възможности за защита (чл. 265я ТЗ). Задълженията за непогасени публични задължения и задължения в предпологаем размер, за които в хода на неприключило ревизионно производство са наложени предварителни обезпечителни мерки по чл. 121 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК) се обезпечават чрез представяне на банкова и парична гаранция по сметка на Националната агенция по приходите.

Правата на работниците и служителите в преобразуването са съответно уредени в чл. 265я¹, който предвижда прилагане на процедурите и мерките по Закона за информиране и консултиране с работниците и служителите в многонационални предприятия, групи предприятия и европейски дружества, като преобразуваното дружество по този раздел се смята за европейско дружество.

4. Други предложения за изменение и допълнение на закона

По отношение на производството по несъстоятелност на предприемачи се регламентира вписването и обявяването на актовете да се извършва в съответстващ на съвременните технологични изисквания Регистър по несъстоятелност към Министерството на правосъдието, който е изграден в изпълнение на Плана за действие с мерки за адресиране на последващите ангажименти на Република България след присъединяването във Валутния механизъм II и на други свързани политики. Предвидено е приемането и на съответната подзаконова уредба.

В Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ЗТРРЮЛНЦ) се предвиждат изменения и допълнения, чрез които се осигуряват условия за прилагането на редица разпоредби от Директива 2019/2121 във връзка със задължението на държавите членки да се уведомяват взаимно чрез системата за взаимно

свързване на регистрите относно издадените удостоверения за законосъобразност, датата, на която преобразуването поражда действие, регистрацията на новоучредените дружества и промените в приемащите дружества, както и да осигуряват безплатен публичен достъп до оповестените документи в производството по преобразуване. В чл. 3а, ал. 2, т. 4 се предвижда, че Агенцията по вписванията осигурява условия за незабавно предаване и получаване на информацията за вписване и заличаване на дружество и издаване на удостоверение за законосъобразност в производство в производство по преобразуване по раздел V и раздел VI от глава шестнадесета „Преобразуване на търговски дружества“ на Търговския закон. Незабавно след издаване на удостоверение за законосъобразността на преобразуването по чл. 265л или чл. 265ш от Търговския закон Агенцията по вписванията уведомява за това регистрите, в които се вписват приемащите или новоучредените дружества от друга държава членка, чрез системата за взаимно свързване на регистрите (чл.31е, ал.3).

В Данъчно-осигурителния процесуален кодекс се предвижда създаване на нова разпоредба в чл. 77, ал. 3. Разпоредбата предвижда, че когато уведомлението е във връзка с преобразуване по реда на раздел пети или раздел шести от глава шестнадесета от Търговския закон, удостоверението за уведомяване на териториалната дирекция съдържа и информация за наличието или липсата на непогасени публични задължения на търговеца и за неприключило ревизионно производство, в хода на което са наложени предварителни обезпечителни мерки. В удостоверението се отбелязва и отговорността за чужди задължения, както и информация за наличие или липса на предоставено обезпечение в пари по сметка на Националната агенция за приходите или безусловна и неотменяема банкова гаранция в полза на Агенцията съгласно чл. 265п, ал. 2 и чл. 265я, ал. 2 от Търговския закон.

С предложените изменения и допълнения на Търговския закон се цели:

1. Усъвършенстване на правната уредба относно преобразуването чрез сливане и вливане на търговски дружества с участие на дружества от други държави членки в съответствие с приложимите хармонизирани правила и процедури в правото на Европейския съюз.

2. Създаване на правна уредба, която да позволи преобразуването на капиталовите търговски дружества със седалище в Република България в други дружества с участието на дружества от държави членки - чрез разделяне и отделяне, както и чрез преобразуване в дружество от друга държава членка.

Очакваните резултати от прилагането на измененията и допълненията на закона са:

1. Стимулиране на икономическия растеж, ефективната конкуренция и производителността в Република България, чрез увеличаване на производствата по преобразуване на капиталови дружества у нас с участие на дружества от други държави членки на Европейския съюз;

2. Откриване на нови възможности пред българския бизнес за разрастване и пълноценно участие на вътрешния пазар чрез преобразуване в дружества, установени в други държави членки на Европейския съюз.

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Търговския закон е свързан с прилагането на следните актове на Европейския съюз:

- Директива (ЕС) 2017/1132 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 година относно някои аспекти на дружественото право (ОВ, L 169/46 от 30 юни 2017 г.);

- Директива 2019/2121 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 година за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 във връзка с презграничните преобразувания, сливания и разделяния (ОВ, L 321/1 от 12 декември 2019 г.);

- Регламент (ЕС) 2015/848 относно производството по несъстоятелност.

Към проекта е изготвена **частична предварителна оценка на въздействието**, съгласно чл. 20, ал. 2 от Закона за нормативните актове и чл. 30б от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация.

Законопроектът не съдържа разпоредби, свързани с въвеждането на регулаторни режими.